

fieri postulabat. Vos autem, antiquæ discretionis et prudentiæ vestræ immemores, et ut de persona nostra taceamus, quid matri vestræ Moguntinæ Ecclesiæ deberetis, parum attendentes, extra morem ecclesiasticæ consuetudinis, in omni causa vestra processistis, quia et de alia Ecclesia personam elegistis (2) et eandem quadam nova usurpatione annulo et baculo tanquam investire non abhorruistis. Quod tamen de tam instructa hactenus Ecclesia et tot laboribus et persecutionibus pro obtinenda canonica investitura attrita satis mirari non possumus. Solius enim consecratoris est dare annulum et baculum. Ut autem his omnibus ad præsens supersedeamus, hoc tantummodo fraternitati vestræ rescribimus quod ad fratres nostros Moguntiam tendimus, communicatoque cum eis et quos communicare poterimus consilio, quidquid ad honorem Dei et justitiam ipsius poterimus, libenter plenius vobis respondebimus. Valet.

VI.

Epistola Adalberti, archiepiscopi Moguntini, ad H. episcopum et canonicos Patherbornenses.

(MARTÈNE, *ampl. Collect.*, præf. ad tom. I, p. xxxiv.)

A Dei misericordia Moguntinensis Ecclesiæ archiepiscopus et apostolicæ sedis legatus.... in Christo fratri et coepiscopo H. Patherbrunensis Ecclesiæ....

Cognoscentes pœnitentiam tuam.... ac Dei misericordia, ut opus bonum quod in te cœpit, indeclinabiliter conservare et consummare per ipsius gratiam studeas, de cætero fideliter in obedientia

A sanctæ matris Ecclesiæ perseverans, ex consilio et dispensatione fratrum nostrorum, in quorum conspectu de tua causa deliberavimus, infirmitati tuæ indulgendum esse decrevimus, et pro temporis necessitate et propagandorum in Ecclesia tua fidelium Christi salute, episcopalis officii administrationem tibi concedimus, in quo domni nostri beatæ memoriæ papæ Paschalis universalis Ecclesiæ pontificis auctoritatem sequentes, et nihil novi tanquam ex nobis in Ecclesia Dei statuentes, quæ tecum egit, et in quibus te restituit, rata habemus, et sub testimonio fratrum nostrorum episcoporum Coloniensis, Bavembergensis, Corbeiensisque abbatis facta præcipimus, ut apud te permaneant, sine malevolorum ac detractorum injuriosa calumnia. Vobis autem omnibus charissimis dominis et fratribus nostris in Christo et propter Christum monendo præcipimus, præcipiendo monemus, ut amodo cum episcopo vestro, et ipse vobiscum, unum sapiatis, invicem diligatis, quatenus in die messis illius ad aream Dominicam manipulos justitiæ reportare valeatis. Tibi autem fratri in Christi visceribus amplectendo, fraternæ charitatis affectu consulimus, et auctoritate Dei et B. Petri et nostra injungimus, ut fratres tuos paterna compassione nutrias, amplectaris, foveas, si qui infirmi et imbecilliores erunt, debita eis pietate condescendas, sicque tibi commissis ovibus studeas providere, ut in die Domini illud fidelium servorum *Euge* ovanter merearis audire. Omnes vos optamus in Domino valere, et fideliter perseverare in unitate sanctæ matris Ecclesiæ.

(2) Odonem præpositum S. Sebastiani de Magdebur; de quo fusius in citato Chronico Halberstadiensi.

ANNO DOMINI MCXXXVII

RAINALDUS II REMENSIS ARCHIEPISCOPUS

NOTITIA

(*Gallia Christiana*, nov. edit., tom. IX, col. 82)

RAINALDUS II (*de Martigny*, sive *a Pratts*), Brientii filius e gente Meduana, in provincia Andegavensi, ex ipso Andegavensi episcopatu translatus favore Ludovici VI. regis ad archiepiscopatum Remensem anno 1124; quo etiam anno adfuit consilio Claromontano. Anno sequenti, episcopatus sui primo, altare de Turribus supra Matronam a nobilibus ereptum restituit monachis Cluniacensibus; præterea tria

altaria concessit monachis Nicasiensibus; subscripsitque regio diplomati quo a Ludovico rege vicedominatus et præpositura Laudunensis quæ laicis in beneficium concessa fuerant, eidem ecclesiæ precibus Bartholomæi episcopi reddita sunt. Anno 1126 monasterium Igniacense a fundamentis exstruxit cum amplissima dote. Anno 1127, quo tempore legatos habebat Romæ, forte ab obtinendum pal-

lium, Witerum comitem Regitestensem propter exactiones quas intulerat villis S. Remigii excommunicatum, sed resipiscentem absolvit (1). Eodem anno pactum iniit cum Alberone Leodiensi episcopo pro Bullionensi beneficio. Exemplar pacti hujus, non quale exhibuerunt Sammarthani mancum et mutilum, sed integrum ex Marloto describi curavimus inter instrumenta hujus ecclesiæ. Illud autem, quamvis in assignando Ludovici regis anno erraverit librarius, liquet tamen transactum esse anno 1127, non ut nos olim scripsimus (2) 1137. Unde colligas Rainaldum transegisse non cum Alberone II, sed cum Alberone I. Anno 1128 adfuit Rainaldus comitiis episcoporum a Matthæo Albanensi episcopo congregatis; canonicosque regulares exactis sæcularibus in Sparnacensi S. Martini cœnobio stabilivit. Anno 1129, die sancto Paschæ, consecravit Durocortori Philippum regem Ludovici VI primogenitum, biennio post extinctum, præsentem Henrico I Angliæ rege; quo etiam anno subscripsit ejusdem Ludovici regis præcepto, Argentoliense monasterium regali abbatiæ S. Dionysii in Francia restituentis. Eodem anno canonicos regulares constituit aut constitutos confirmavit apud Cisionium; Henniæcensis monasterii possessiones confirmavit, et ecclesiam Vallis-Dei Waltero abbati S. Martini Laudunensis concessit. Scripsit etiam Roberto Tornacensi archidiacono (3) de collocandis in ecclesia Petingensi monachis S. Theodorici, sed quo anno non liquet. Anno 1131, mense Octobri, interfuit concilio Remensi ab Innocentio II summo pontifice celebrato, qui in eodem consessu, rogante Ludovico VI rege, Ludovicum VII consecravit. Anno 1133 interfuit concilio Jotrensi, in quo excommunicati sunt interfectores Thomæ prioris S. Victoris Parisiensis. Anno 1134 quædam largitus est tam abbatiæ Igniacensi quæ hoc eodem anno peperit abbatiam Signiacensem, quam monachis Majoris-Monasterii ad S. Theobaldum prope Igniacum degentibus; deinde post dedicatam cum septem aliis episcopis Ursicampi monasterii basilicam perrexit ad concilium Pisanum. Anno 1135, redux in suam diocesim, confirmavit possessiones abbatiæ Nicasianæ.

(1) S. Bern., epist. 19 et 20.

(2) *Gall. christ.*, tom. III, col. 871.

A Anno 1136 confirmavit similiter bona monasterii Septem-fontium. Anno 1137, eodem præsule cooperatore, fundata est carthusia Montis-Dei a monachis Remigianis.

Denique cum ad magnam senectutem pervenisset, vivere desiit anno 1138 juxta computum Romanum; quod colligitur ex charta hoc anno apud S. Theodericum Rainaldi nomine consignata. Corpus ejus Igniacum translatum ad latus altaris versus meridiem conditum est cum hac epigraphe tumulo ejus recentiori, ut credo, manu addita: *Ego RAINALDUS A PRATIS, quondam archiepiscopus Remensis, presbyter, credo quod Redemptor meus vivit, et in novissimo die de terra surrecturus sum; et in carne meâ videbo Deum Salvatorem meum. Obiit MCXXXVII, XIX Kal. Januar.* At sequens inscriptio certius videtur diem et annum mortis retulisse his versibus:

*Anno milleno, centeno, ter quoque deno,
Octavoque simul, quum Jani dicitur Idus,
Remensis præsul memorandus obit Raynaldus.*

Necrologium Remense de eo similiter hæc habet ad Idus Januarii: «Decessit dominus Raynaldus, primum Andegavensis episcopus, postea Remensis archiepiscopus, et requiescit intus, qui emit nobis terram de Hundilicurte, etc., pro suo anniversario.» Cæterum dignissimus præsul satis laudari non potest, quod legitimo pontifici adversus Anacletum antipapam tenacissime ad mortem usque adhæserit; quin et fidem ejus, et odium in schismaticos prædicant calumniæ et dieteria quibus pseudopontifex in archiepiscopum Remensem apud unum ex episcopis ejusdem provinciæ dehiscibat his verbis (4): «Quod idiota Remensis, truncus inutilis, in te et in ecclesiam tuam nequiter et impudenter egisse dignoscitur, nequaquam te mœror aliquis seu dolor afficiat, præsertim cum in nos et in Romanam Ecclesiam, cui se juramento astrinxit, quasi ebrius et vino æstuans, histrionum more, multa insolenter vomuerit, ponens quidem in cœlum os suum ut lingua ejus transeat super terram. Tanquam alter Dioscorus sedem nisus est apostolicam judicare, » etc.

(3) *Spicil.* t. II, p. 445.

(4) Baron. ad ann. 1131.

RAINALDI II ARCHIEPISCOPI-REMENSIS EPISTOLÆ.

I.

Ad Robertum archidiaconum Tornacensem. — Ut in ecclesia Petingensi monachos substituat.

(Anno 1130.)

[*Actes de la province ecclésiastique de Reims*, t. II, p. 206.]

RAINALDUS, Dei gratia Remorum archiepiscopus,

D charissimo suo ROBERTO, Tornacensis Ecclesiæ venerabili archidiacono, salutem.

Significatum est nobis quod dominus Ingelbertus, signifer comitis Flandriæ, impetravit a bonæ memoriæ Rabodo Noviomensi ac Tornacensi episcopo, ut ecclesia de Petingen libertate donaretur, et mo-